

Lávku chtějí stavět od jara do zimy.

Karvinou a Hažlach za hranicí spojí nová lávka přes řeku Olši

KARVINÁ – Karviná získá přímé spojení s obcí Hažlach a její částí Pogwizdów na polské straně. Letos totiž začne v městské části Louky budování lávky pro chodce a cyklisty přes hraniční řeku Olši. Hotovo má být do 250 dnů od zahájení.

„Podařilo se nám na to získat finanční prostředky z česko-polských programů, státního rozpočtu a přiložili jsme i vlastní zdroje. Na jaře začneme s výstavbou lávky,“ uvádí Jan Wolf, primátor Karviné. Její vznik bude znamenat i rozšíření cyklostezek na trase Karviná – Český Těšín, lepší dostupnost historických památek v regionu a počítá se s dalším

rozvojem cestovního ruchu v česko-polském pohraničí.

Nová lávka bude konstruována jako ocelová a visutá. Vysoutěžené náklady na výstavbu jsou 41,6 milionu korun. „Za naši obec provedeme výstavbu osvětlené cyklostezky a zpevníme i část příjezdové cesty tak, aby se k nám dalo dostat bezpečněji,“ popisuje práce na polské straně Grzegorz Sikorski, starosta Hažlachy.

„Myslím si, že lávka upevní společenské vztahy mezi obyvateli na obou stranách hranice a rodiny, které rozděluje řeka, to budou mít k sobě blíže,“ dodává primátor Wolf.

Historické hornické kahaný.

Příborští vzpomněli na havíře na výstavě o historii osvětlování

PŘÍBOR – Tma jak v pytli se jmenuje expozice věnovaná historii osvětlování a rozdělávání ohně, kterou mají v Centru tradičních technologií (CETRAT) v Příboře na Novojičínsku. A je v ní dokonce odkaz na havířinu v podobě důlních svítilen!

„V našich sbírkách Muzea Novojičínska máme celou kolekci hornických kahanů, které se zde dochovaly, jelikož celý ten náš kraj byl s hornictvím spjat. Pocházejí většinou z 19., popřípadě počátků 20. století,“ uvedl ředitel centra Václav Michalička.

V prostorách bývalého příbořského piaristického kláštera vystavují jak hornické lampy olejové, tak i jejich nástupkyně karbidky. „Tyto lampičky dávají světlo hořením acetylénu vznikajícímu ve svítilně reakcí vody s karbidem vápenatým,“ říká Michalička.

Kahaný jsou v CETRAT k vidění do konce května spolu s dalšími třemi desítkami exponátů – od ocílek na křesání jisker pomocí pazourku, přes svíčky a svícny mnoha druhů, po zákopové svíce vytvářené vojáky z plechovek od konzerv, papíru a loje.

Návštěvníci příbořské výstavy o světle.

Havířské plesání na Františku i na Hlubině

HORNÍ SUCHÁ, OSTRAVA – Únor? Plesová sezona v plném proudu! A bály pořádali i vysloužilci ze šachet nebo prostě jen nadšenci do hornictví k pobavení stejné cílové skupiny. Dva takové komentoval Vilém Uher, předseda Koordinačního výboru hornických důchodců OKD.

„Ani horničtí důchodci Dolu František nechtěli s plesem zůstat pozadu, proto v pátek 7. února uspořádali Havířský bál v Horní Suché. Vyšlo jim to. Domeček praskal ve švech, šlo se skoro 100 účastníků dychtivých zábavy a tance,“ popsal Uher.

Začátek bálu obstarali Havířští kamarádi, mužský pěvecký soubor ve slušivých hornických stejno-krojích. Nabídl širokou škálu písní od klasiky (Nabucco, Prodaná nevěsta, Gaudeamus) po známé písně z havířských kolonií. „S chutí jsme si s nimi zapělí třeba Slepíčku kroupenatou. Byl to dobrý úvod plesové zábavy. U barového pultu kralovali manželé Pawlasovi, víno teklo proudem a doplnil to bohatý výběr něčeho ostřejšího. A když nadešel čas večere, byl na výběr vynikající kuřecí závitky s bramborem a oblohou a domácí tlačěnka s octem a cibulí,“ pokračoval.

Korunou každého bálu bývá tombola a na tom Havířském v Domečku se tentokrát šlo přes 50 cen, hlavní byla nepostradatelný pomocník v domácnosti – vysavač. „Po losování cen tomboly převzal žezlo zábavy DJ Lojza a pestrý rej především tanečníků začal. Neradil jsem se večer rozcházeli do svých domovů, ovšem loučili jsme se s dobrým pocitem ze zábavy a poděkováním skvělé partě „františkánů“ za hodnotnou akci v duchu havířských zvyků a tradic,“ zhodnotil Uher.

Seniory z OKD potom oslovila mladší generace: „Chodíte na havířské bály v Horní Suché, půjdete s námi na havířský bál v Ostravě!“ To znamenalo zejména časový rozdíl, protože důchodcovské akce začínají odpoledne a končí zpravidla okolo 19. hodiny.

„V sále Brick House, což jsou vlastně bývalé koupelny Dolu Hlubina, se začínalo v sobotu 8. února až před

Havířský bál v Domečku v Horní Suché.

20. hodinou. Říkám moji: „Mámo jak my to tu vydržíme? Ale nenučili jsme se! V moderně zrekonstruovaných prostorách v jedné části hrála cimbálovka, v druhé velký swing orchestr,“ pokračoval Uher.

Ten samozřejmě na ples v havířském duchu vyrazil v hornickém mundúru, což se považuje za stavovskou čest! „To jsem si připadal z počátku jako exot, protože stejně oděni zde byli pouze pořadatelé. Ale už při folklorním vystoupení na začátku bálu vyrukovali mladí muži v našich slušivých hornických stejno-krojích a k nim děvčátka ve slezských krojích. Tancovali, no paráda,“ konstatoval. Ocenil také provedení starobylého rituálu Skoku přes kůži, jakožto soutěže „o štajgrovy

trenčle“ a tombolu, u které to podle hromady cen vypadalo na dlouho, nicméně ji nakonec organizátoři vyřídili svižně.

„Havířský bál má určitě v Ostravě svoji tradici a diváci fandili jak na Baníku! Chutná večere, kvalitní víno a do toho ještě akrobatické vystoupení „gorolských synků“ na vysoké úrovni. Na programu bylo i taneční překvapení, přímo bomba – temperamentní španělský tanec za zvuků kastanů! Ani jsme se nenadáli a byla jedna hodina po půlnoci. Moja pravidla: „Vidíš táto a vydrželi jsme to! Loučili jsme se plni dobrých zážitků a dojmů. Havířské tradice a zvyky jsou na Hlubině v dobrých rukou!“ zakončil předseda Koordinačního výboru hornických důchodců OKD.

Havířský bál v Brick House v Ostravě.

Zdislav Chalupa slavil i se sbíječkou.

Nejstarší žijící horník v Dole Anselm.

I dort byl stylový.

Nejstarší dnes žijící horník: 103. narozeniny se sbíječkou a v dole!

OSTRAVA – Neuvěřitelných 103 let se dožil bezesporu vůbec nejstarší horník zřejmě nejen v Ostravsko-karvinském revíru, ale i Česku a kdoví, jestli ne na Zemi. Zdislav Chalupa je slavil jak doma v Michálkovicích, tak na bývalém pracovišti v Petřkovicích. Nechyběla u toho ani sbíječka, marcipánová i skutečná, a samozřejmě také fárání do historického Dolu Anselm.

„Když jsme se ho ptali, co chce k narozeninám, tak říkal, že chce sbíječku,“ sdělila oslavencova o skoro 40 let mladší manželka Míla. Tu poznal ostatně už jako hornický důchodce, protože v tehdejšímu podniku OKD působil Chalupa v letech 1957 - 1977. Prošel si důlní dopravou, čelbami a rubáním, dělal řadového havíře a později i technika, kdy, jak vzpomínal, cítil na jedné straně zodpovědnost za chlapy a na druhé velký tlak nadřízených na výkony.

„S tím jsem robil? Jak jsem to mohl unést?“ podívoval se 103letý bývalý horník na vozíčku na Dole Anselm, když mu zeť s vnučaty opatrně položili do rukou starý „sbíják“. Hned při tom poznamenal, že mu chybí hadice na přívod vzduchu, takže bude pneumatické kladivo určitě nefunkční. Sbíječku měl vyobrazenou

i na narozeninovém dortu, kde mu dcera Miloslava dala ještě důlní vozíky s čísly 1, 0 a 3 doplněné oblibitným pozdravem „Zdar Bůh!“. K focení do rodinné kroniky ještě oslavenc nafasoval příbůru typu „želva“, se kterou kdysi fáral.

Sjezd do podzemí hornického skanzenu na Landeku původně naplánován nebyl (pan Zdislav se tam podíval při oslavě 101. narozenin), ale když ho vyvezli na ohlubeň, bylo rozhodnuto. Vnučata mu zacinkala navštívit a průvodce, sám vysloužilý havíř, jenž oslavence pamatoval jako štajgra v důlní dopravě, se ujal funkce narážeče.

103letý bývalý horník fáral na invalidním vozíčku, což znamenalo pro jeho doprovod i určité komplikace. „Chtěl se totiž dostat co nejlíže ke sloji, asi aby si sáhl na uhlí. Ale nešlo to, nebylo tam dost místa,“ uvedli rodinní příslušníci, kteří si vyslechli i přednášku o vybavení a fungování dolu. Pan Zdislav hovořil o výtřevě, razbách, kde dosahovali postup 3,3 metru za den s budováním hajcmanů v metrových roztečích a zmiňoval sloje i své dávno zesnulé kolegy.

Už ostatně nežije i jeden z jeho pěti potomků, čtyři synů a dcery, který by

měl letos k osmdesátce. Nejmladšího potomka měl Zdislav Chalupa ve svých 71 letech, tomu je nyní 32. „Má 16 vnuků, 19 pravnuček a 2 prapranvuky. Nejmladší vnuk se narodil 8 dní před manželovou stovkou. Když jsme tehdy, v době kovidové, jeli na testy, byli v autě oba dva. Zdravotníci se velmi divili, když viděli ročníky 1922 a 2022,“ smála se oslavencova choť.

A dcera pro zajímavost doplnila, že pan Zdislav je stejně starý jako ikonický fotbalový klub SK Slezská Ostrava, z něhož se posléze stal slavný Baník: „I na ten chodil. Vzpomínal třeba na zápas s Bayernem Mnichov na Bazalech před 49 lety.“

Oslavenc fáral na vozíčku.

Darkovské moře a Lodičky, nejnavštěvovanější v Karviné

Darkovské moře – místo odpočinku nejen obyvatel Karviné.

KARVINÁ – Úspěšný rekultivační projekt společnosti OKD a areál provozovaný iniciativou podporovanou firemní Nadací OKD se loni staly nejnavštěvovanějšími lokalitami v Karviné. Jednalo se o Darkovské moře s výhledem na Důl ČSM a Lodičky v zelené oáze ve Fryštátě!

„Statistikám návštěvnosti v našem městě vévodil ostrov Loděnice na jezeře v parku Boženy Němcové. V roce 2024 přešlo přes mosty spojující jej s pevninou přes 195 tisíc lidí,“ sdělil Lukáš Hudeček, mluvčí karvinského magistrátu. Na kulturní akce pořádané také za přispění těžařské nadace pod taktovkou Iniciativy Dokořán zavítalo na 50 tisíc lidí.

Darkovské nebo také Karvinské moře lákalo nejen místní, ale i spoustu turistů včetně těch z Polska. „Tuto lokalitu navštívilo podle našich odhadů více než 100 tisíc lidí. V nejteplej-

ších letních dnech to mohlo být i okolo 5 tisíc osob za den,“ informoval Hudeček.

Městský dům kultury Karviná organizoval také akce díky grantům z Nadace OKD, kterých se dohromady zúčastnilo více než 113 tisíc návštěvníků. K největším patřily Dny města Karviné připravené vloni poprvé za účasti OKD a spojené s Dnem horníků (pro úspěch se budou letos opakovat), Vánoční jarmark či letní koncerty a divadelní představení na Masarykově náměstí.

„Dalším oblíbeným místem turistů je zámek Fryštát. Jeho prohlídku si v roce 2024 nenechalo ujít 12 tisíc lidí. Mnozí zamířili i do budovy Lottyhausu, kde je od září instalována nová stálá expozice Národní galerie Praha s názvem Havířská balada: Sto let hornictví v umění,“ řekl Hudeček.

Tahákem byl i „šikmý“ kostel sv. Petra z Alkantary v Dolech, který se v důsledku poklesu půdy vlivem poddolování silně naklonil a o jehož záchranu se postarala OKD. „Komentovanou prohlídku v něm vloni absolvovalo okolo 14,5 tisíce zájemců,“ konstatoval mluvčí karvinského magistrátu.

Primátor města Jan Wolf k tomu doplnil: „Jsme rádi, že můžeme nejen našim občanům, ale i turistům nabídnout zajímavá místa. Naši snahou je udělat Karvinou atraktivnější. Chystáme proto nějaké novinky, například zpevnit další břehy na Karvinském moři. Novinky chceme i na Loděnici, kde máme v plánu rozšířit zázemí občerstvení. Modernizovat budeme techniku v městském domě kultury, v kině Centrum či regionální knihovně.“

Lodičky, kde bývá spousta kulturních akcí.

Karvinské děti opět lyžují i díky těžařské nadaci.

Karvinské děti se opět učí lyžovat v Bukovci za podpory Nadace OKD

KARVINÁ – Ski areál Kempaland v Bukovci nedaleko česko-polsko-slovenského trojmezí v Beskydech a školáků z Karviné. Kromě domovského města jim na ně přispívá rovněž Nadace OKD, což pro jejich rodiče znamená nižší náklady.

„První z turnusů byl v týdnu od 13. do 17. ledna a jejich ukončení bude záležet na sněhových podmínkách, protože poslední byly naplánovány na týdny od 3. do 7. a od 10. do 14. března,“ uvádí mluvčí karvinského magistrátu Lukáš Hudeček. Vedení města projekt Karviná lyžuje zařazuje v oblasti péče o děti a mládež k prioritám. Náměstek primátora Andrzej Bizoň doplňuje, že se jedná o další sportovní aktivitu, již se může věnovat i ta nejmladší generace, která jinak mnohdy nemá jiné možnosti vyrazit na hory.

„Kurz vedou profesionální instruktoři a pod jejich vedením se děti rozvíjejí v pohybových dovednostech a získávají základní lyžařské návyky formou

zábavných her přímo na sněhu a na čerstvém vzduchu ve zdravém prostředí. Na závěr mají lyžařské závody, na které se mohou přijet podívat i jejich rodiče,“ popisuje Silvie Balčíková z týmu těžařské nadace. Ta lyžování karvinských dětí podporuje už od roku 2012.

„Tedy se prvního výjezdového kurzu zúčastnilo 297 dětí. Letos jich máme 477,“ pokračuje Hudeček za magistrát. Do Bukovce jezdí ráno děti z mateřských škol a odpoledne pak z prvního stupně škol základních. V tomto roce si jak provozovatelé ski areálu a instruktoři, tak učitelé i malí lyžaři pochvalují přízeň počasí.

Dětem půjčují helmy, boty, lyže i vestičky s logem projektu a Nadace OKD. „Vybavíme je a obujeme a jdeme všichni společně na malinký kopec, kde je po rozcvičce učíme fungovat s jednou lyží a potom se dvěma, učí se šlapat, stát na svahu a nakonec trénujeme. Dá se už na první pohled rozeznat, které jsou talentované,“ přibližuje dění v Bukovci instruktorka Klára Tomoszková.

Kalendářium akcí

OSTRAVA

Barrák

Nabitý program ostravského klubu Barrák na březen čítá mimo jiné Komunal a Motorband v sobotu 1., kultovní Debustrol a havířovský Antigod v pátek 7., festival s Titanic, Dogma Art, Millions, 100na100 a Metal Factory v sobotu 8. (od 17 hodin), gotika XIII. století ve čtvrtek 13., punk Visacího zámků a Znouzectnosti v pátek 14., norské black metalové Gorgoroth na jediném českém koncertě s Aeternus, Death Rattle a Archaic ve čtvrtek 20. (od 19 hodin), orlovskou Dogu a Morčata na útěku v sobotu 22., elektroniku v podobě Camouflage v pátek 28., švédské crust punkery Wolfsbrigade spolu s ostravskými Malignant Tumor a See You In Hell v sobotu 29. a divadelní zpracování západoberlínského feťáckého příběhu My, děti ze stanice Zoo v neděli 30. (v 18 hodin). Pokud není uvedeno jinak, začínají všechny akce ve 20 hodin.

Po stopách Šikmého kostela

V sobotu 21. v 15 a v neděli 22. března v 9:30 začnou na Smetanově náměstí komentované prohlídky Ostravy tak, jak ji zažívali hrdinové z trilogie Šikmý kostel spisovatelky Karin Lednické. Kam chodila Julka na šálky drahé horké čokolády, jaké výlohy obdivovala při procházkách městem a která divadla navštěvovala?

Dovolená a Knižní festival

Na výstavišti Černá louka proběhne o víkendu 21. a 22. března tradiční dvojakce v podobě veletrhu Dovolená (cestování, poznávání, dovolenkové pobyty, turistika, dobrodružství) a přehlídky Knižní festival Ostrava (to nejzajímavější z knižní produkce nakladatelů všech žánrů z celé

republiky, doprovodný program s besedami, autorským čtením, křty knížek a mnoho dalšího).

Linkin Park

Sice nikoliv americký originál, nýbrž jeho Symphony Tribute by Raindrops, ale i tak to má stát za to. Kombinace nu-metalu a symfonického komorního orchestru bude znít v pondělí 23. března od 20 hodin v Gongu v Dolních Vítkovicích.

KARVINÁ

Ples Sokola

Kulturní dům Družba hostí v sobotu 8. března od 19 hodin bál karvinských sokolů a jeho návštěvníci se mohou těšit kromě hudby kapely Fopa, tance a občerstvení na vystoupení historického šermu, mažoretky Mikado, světelnou show či fotokoutek.

Silový trojboj

9. Mistrovství severní Moravy juniorů a mladších juniorů v klasickém silovém trojboji se uskuteční v tělocvičně Střední školy techniky a služeb Karviná v sobotu 8. března od 10 hodin.

Maroko

Další přednáška z cyklu pravidelných cestovatelských večerů Karviná - svět a zase zpět bude v úterý 11. března v malém sále kulturního domu od 18 hodin o exotice vzdálené jen čtyři hodiny letu z tuzemska. Ivo Petr bude hovořit o zcela odlišném světě exotických bazarů a tržišť, mešit a muezínova volání k modlitbám, pouští a vysokých zasněžených hor.

Oldies party

Jarní edice oblíbené akce s DJ Rostislavem

Ježem, moderátorem Petrem Pěnkavou a revival kapelou Pop Stars napodobující slavné Bee Gees se chystá na pátek 14. března od 19 hodin do Obecního domu Družba. Na taneční večer s hudbou 60. až 90. let se doporučuje dorazit v stylovém dobovém outfitu.

Cesta k harmonii

XXIV. ročník festivalu zaměřeného na zdravý životní styl, alternativní medicínu, sebepoznání, meditační a zdravotní cvičení proběhne v sobotu 22. března v Městském kulturním domě Karviná od 9 hodin. Doplní ho prodej zdravých produktů, bylinek, drahých kamenů, odborné literatury a poskytování poradenství a proběhnou i workshopy či přednášky.

Pink Floyd Tribute

Téměř tříhodinovou audio-vizuální show s projekcí, lasery a světelnými efekty naplněnou nadčasovou hudbou britské legedy a inspirovanou jejím turné Pulse94 nabídne v sobotu 29. března v městském kulturním domě od 19 hodin desetičlenný výběr hudebníků Pink Floyd Tribute Live 1. Czech-Slovak Band.

ORLOVÁ

Cesta na sever

Jana a Vladimír Poulíkovi budou ve čtvrtek 6. března od 17 hodin hovořit v přednáškovém sále městské knihovny o Norsku, zemi na skandinávském poloostrově, která cestovatele stále udivuje svými přírodními krásami, počínaje více než 293 tisíci ostrovy a konče rozvětvenými fjordy.

Přednášky o historii

Orlovské jámy v sobotu 8. a O zapomenuté Orlově v neděli 16. března – tak se

jmenují dvě poslední přednášky o historii města. Proběhnou vždy od 15 hodin ve VIP salonku zimního stadionu pod taktovkou místních nadšenců ze spolku Orlová na furt.

Oldies party

3. jedinečnou party s největšími diskotekovými a rockovými hity od 80. let avizují na pátek 14. března z Domu kultury města Orlové. O hudbu se postará DJ Lukáš, na baru bude v nabídce opět oblíbená klasická „michačka“ minulosti – rum s griotkou, neboli Čert (0,04 dl za 30 Kč). Začíná se ve 20 hodin, retro oblečení vítáno!

Prodej knih a časopisů

Městská knihovna vyhláší na středu 19. března od 9 do 17 hodin ve vestibulu prodej vyřazených tiskovin a publikací s cenami začínajícími na symbolických pěti korunách. Příležitost sehnat starší titul do své domácí knihovničky nebo prostě udělat radost sobě či někomu z blízkých.

HAVÍŘOV

Potápění na bazéně

Blíží se nová sezona a na šumbarském krytém bazéně tak na sobotu 1. března od 17 do 19 hodin připravili akci pro potápěče. Mohou si přijít otestovat novou výstroj nebo zopakovat dovednosti. Na zkušební ponor pro nepotápěče pod vedením instruktorů mohou vzít i známé a kamarády. Bude také šance půjčit si dlouhé ploutve či monoploutev pro freediving.

Uhlí, koks, železo a ocel

Více než patnáct let zachycuje industriální fotograf, patriot a hornický nadšenec Michal Šíma těžký průmysl, stále

neodmyslitelně spjatý se zdejšími krajem, i mizející památky odkazující právě na tuto industriální éru. Představí se ve čtvrtek 6. března v 17 hodin na přednášce v Expozici Historie psaná uhlím v havířovské Pavlovově ulici č. 2.

Dalibor Janda

45 let na „profil“ scéně oslaví, samozřejmě s kapelou Prototyp a také Jiřinou Annou Jandovou coby speciálním hostem, v úterý 11. března v KD Leoše Janáčka československý diskotekový král. Vystoupení začne v 19 hodin.

Monkey Business

Stolárna Club bude v sobotu 15. března od 21 hodin místem, kde se zastaví populární kapela na turné k „pěťadvaceti letům dobrodružné plavby v rozbořeném moři showbusinessu“, kdy se pohybuje vpřed vyhnoucí se útesům podbízejících melodií, zrádným mělčinám klišovitých textů a zdánlivě bezpečným zátokám pokleslých televizních pořadů, kde obchází strašidlo playbacku.

Pěšky okolo Česka

V polovině července 2022 vyšel Jan Rendl z Břeclavi s plnou polní a vydal se přes dřívou většinu českých i slovenských pohoří u hranic. S průměrnou denní porcí přes 61 kilometrů bojoval první půlku cesty s mohutnými dešti a druhou s teplotami stoupajícími k tropickým hodnotám. Nezlomila ho příroda, ubývající síly, počasí ani vlastní hlava a na konci se zrodil nový český rekord, když zpět dorazil v čase 38 dní, 23 hodin a 15 minut. Putování přiblíží v CrossCafe v úterý 25. března od 18:30 hodin.